

A pozsonyi vérfürdő emlékét nem feledhetjük el!

Jusson eszünkbe minden február 12-én, mi történt, a tőlünk elszakított Pozsonyban e napon!

Kikap a cseh határkő . . .

Emlékeim útjait bolyongva, vissza-visszatérek ama boldog kis falura, amit Asztély néven ismer a Felvidék. Mint már említettem, ezen a ponton léptük át első ízben a keleti határt.

Megragadó szépségű katonai parádé volt a határátlépés percei előtt. Remegett az ember belül.

Kürtharsogás, elindultak a csapatok.

Gyalog meneteltünk mi is a napfénytől fehér országúton.

Egyszerre csak látom, hogy a filmiroda munkatársa leszalad a rétre, beállítja a gépét és filmez. Odafutottam.

Ez történt:

Fekete ünneplőbe öltözött, őszhajú magyar veri a csehek által földbe épített határkövek egyikét. Hatalmas husánggal. És szidja, pocskondiázza, köpi.

— Mit csinál, bátyó?

— Elverem a határkövet!

— De hiszen kő ez s a kő nem érzi!

— Bánom is én! Az a fontos, hogy cseh kő!

És üti tovább.

Addig ütötte, verte, amíg szét nem rongyolódott kezében a keményfejú füttykő.

Ez az ember asztélyi földműves. Két évvel ezelőtt átosont a határon, a mi oldalunkra. Lakodalomba. Hát bizony kissé felöntött a garatra. Éjféltajt jött vissza. Persze nem az országúton, hanem a réten át. Tél volt. A vízenyős rét megfagyott. Sötét volt. Ahogy osonkodott, elbotlott ebben a világot kémlelő cseh határoszlopban. Elesett. Nagy huppanással, Homlokával beverte a réti jeget. Recsegett-ropogott a jég. Szóval — a közeli vámház cseh őrei felfigyeltek. Kiszaladt két határőr. Megfogták a lakodalmazó magyart s bizony nem kérdezték: tetszik-e, nem-e, alaposan összeverték. Borzasztó bűn; határátlépési engedély nélkül lakodalmazott!

Az öregot kijózanították a cseh ütlegek. Hazament. Azóta egyetlen egyszer se mozdult ki a faluból. Várt. Mintha tudta volna, hogy híre megigazul és eljön a boldog szabadulás napja.

El is jött.

Felöltözött ünnepibe s kísért a határkőhöz, amelyben megbotlott. És szétverte rajta a füttykőt. Elverte a követ... A csehek követ. Ugy verte, hogy beleverejtékezett. Elégtételt vett. Azután még rugott egyet a kő felé és elindult a többiekhez.

Néztem a követ. Parányi pont a roppant glóbuszon. És mégis óriási pont. Húsz évig bámulta a réti fűszálat. Jelezte, hogy a háta mögött Prága az úr. No, most jól kikapott. Lehajoltam hozzá. Ezt kérdeztem:

— Fájt?

De a kő néma maradt. Nem szólt egy szót sem...

Igy történt, így esett a különös eset, hogy kiporolta az öreg a trianoni határt...

Babay József.